

Kunsten at sortere duer

Af Frank McLaughlin

Oversættelse/foto Ove Fuglsang Jensen

McLaughlin Lofts

<https://mclaughlinlofts.com>

Fornuften skal råde

Kunsten at sortere brevduer er et af de mest debatterede emner i sporten, og der er for mange teorier der virker distraherende for hvad der faktisk er det vigtigste. I denne artikel vil jeg gennemgå hvorledes jeg sortere topduer til avl, eller i det mindste vælger topduer med det bedste potentiale.

Denne artikel vi sandsynligvis også træde på de såkaldte eksperter's ømme tær med deres ekspertise. Det er derfor vigtigt at være åben og have en sund fornuft i denne forbindelse. Dette at avle topduer vil komme i alle former og farver: Store, små, pæne og grimme, og det er faktisk svært bare at se på en due og vurdere dens værdi! De efterfølgende regler vil forhåbentlig hjælpe med at indsnævre hvad der er vigtigt for at avle topduer.

1. Gener i arv

Den ting jeg kigger efter ved topduer, er en lang linje i arvefølge ved duen. Der findes ikke "et hit vidunder duer" jeg er interesseret i! En god due skal have generationer af vinderduer på sin stamtavle: Onkler, tantaet, forældre, bedsteforældre og kusiner osv. skal have vundet i nogle kapflyvninger. Hvis der skal bygges noget op i sit slag skal man følge den linje og ikke lade sig betage af "et hit vidunder duer".

2. Speciel blodlinje

Det er vigtigt, nogle gange at vurdere hvorledes andre slag har forvaltet deres bestand af duer i avlen. Det sker at nogle slag pludselig har succes med en blodlinje af duer, men denne linje er af en meget speciel blodlinje der ikke rækker langt tilbage.

3. Forny med ægte champion

Ved indkøb af ny blodlinje til slaget går jeg efter det vi på engelsk kalder en ægte champion, eller så tæt på som muligt. Fordelen ved at der er generationer af topduer med resultater, vil være at man har muligheden for med disse gode gener at avle potentielle vindere fremover. Mange slag har den fejlagtige opfattelse, at ægte topduer ikke kan avle duer der kan blive gode kapflyvere. I mine 50 år med duer i kapflyvning og avl, har jeg erfaret gang på gang, at en ægte topdue også kan avle det vi på engelsk kalder ægte champions.

Hvis en due over flere år har vist overbevisende topresultater, vil han eller hun levere unger der er i samme liga som forældrene. Dette faktum gælder specielt for de ægte langflyvere der gentagne gange har vundet i de vanskelige flyvninger. En given due der aldrig har været på kapflyvning, ved man intet om, men en due der har vist sit værd i mange kapflyvninger ved man har gode gener. Det gamle ordsprog med at "Æblet falder ikke langt fra stammen" gælder også i brevueverden.

4. Krydsnings avl

Her i USA tror mange brevuefolk, at krydsnings avl ikke duer, hvilket er en stor misforståelse! Nogle af de mest kendte og succesfulde avlspar i brevduens historie var krydsnings avl hvor efterkommerne avlede topduer på stribe. Der er mange eksempler på godt afkom efter krydsnings avl. Hvis jeg lykkes at avle en virkelig topdue med virkeligt super resultater, vil der altid være en plads til sådan en due i mit avlsslag til en krydsnings parring. En given due skal have opfyldt de krav der er nævnt i de sidste afsnit 1-4 før man kan bedømme duen ved håndsortering.

5. Indavl til salg

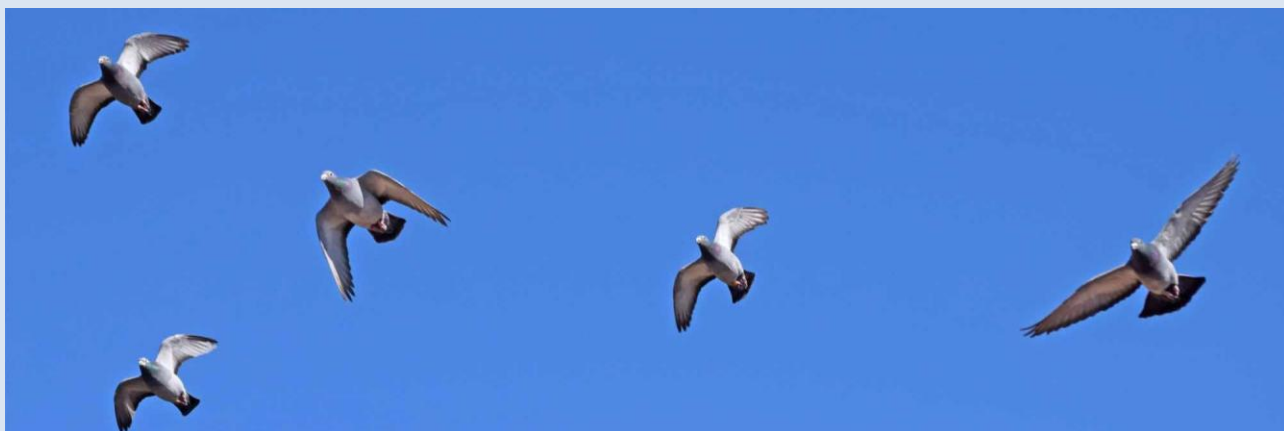
Har man det ønske at forøge chancerne for at avle virkelige topduer, skal man prøve at sætte så man mange topduer der ikke er familierelaterede sammen, hvilket vil i stamtavlen vise der er "pakket" med parringer uden familierelationer. Europæiske topslag i Holland/Belgien laver decideret indavl for at sælge disse duer til USA, England og Kina. Disse topslag er ikke selv interesseret i at bruge disse indavlede duer i deres eget avlsslæg!

6. Ægte champions

De virkelige topduer viser hurtigt deres kaviteter. Man behøver ikke at avle på dem for at finde deres geners kvalitet. De sande topduer viser meget hurtigt deres kvalitet.

A. Jeg har håndteret mange af de allerstørste avls og kapflyvere i Holland og Belgien i de sidste 35 år. Hvad har disse duer egentligt tilfælles? Alle havde det tilfældes at fjerdragten var helt i top med bløde smidige nærmest silkeagtige fjer. Fjerkvaliteten er arveligt og kommer ikke af sig selv. Brevduefolk på besøg spørger mig jævnligt: "Hvilket foder giver du dine duer fort at få en sådan fantastisk fjerdragt?" Det ligger faktisk ikke i foderet, men ligger i duernes gener og ikke i nogle olieholdige frø eller badesalt. Derfor bør man vælge duer med en virkelig god fjerdragt til sit avlsslæg.

A1. Bundet til den første faktor hos enhver brevdue er opdrift, opdrift, opdrift. Har man en due i hånden skal han eller hun føles let og handy som var kroppen af kork. Som dreng havde jeg en avlsdue ud af Fabry, og ligesom sine forfædre var den altid i form som om den var klar til at sende på flyvning selv om den var lukket inde i avlsslæget. Hvis du hader træning som jeg gør, bør du avle fra duer der lever naturligt som er de klar til kapflyvning. Derfor bør man vælge duer med god opdrift til dit avlsslæg.

B. Til show eller flugt?

Skønheds udtrykket er en anden ting mange tager fejl af i sporten, fordi man ikke må sortere duer efter landsdommerens pen. De rigtige champion duer er ret fleksible. Jeg har fx set mange duer blive elimineret pga. en svag ryg. Vores duer skal ikke bære pianoer men de skal flyve! Mange brevuefolk kan ikke skelne mellem en svag anatomisk ukorrekt haleparti fra en fleksibel ryg.

De rigtige champion tiopduer og det specielt langflyver duerne, er ret fleksible. De rigtige typer af langflyvere vil nærmest rulle rundt inden i hånden. Skal en due flyve i mange timer kræves der et ret fleksibelt legeme. Iagtager man en due flyve i slowmotion, vil duens krop være i konstant kontakt med luftens strømninger, og halen vil da tydeligt agere som et rør for at stabilisere duens flugt. En stiv type af hale ved duen, vil give mere vægt og hindre duens nødvendige fleksibilitet i flugten. Jeg bryder mig heller ikke om duer med smal hale som faktisk kun kan bruges i udstillinger. Mine duer har en hale fastgjort til ryggen og halen smalner kun en smule i bredden bagud til enden.

C. Duens karakter og atletik

De rigtige champion topduer er ret atletiske, og hvordan kan vi konstatere dette? For det første bevæger topduerne sig rundt i luften uden nogen besvær. De tager turen til reden i et eneste vinge tag. Der flyver rundt om slaget uden nævneværdigt besvær. Den ægte champion viser en selvsikkerhed og følger dig med øjnene. En vinderdue virker aldrig uoplagt og er på vagt. Ser man på en dues øjne aner man duens sjæl. Min gode ven og den engang bedste brevduemand i USA Tony Melucci sagde engang til mig: " En ægte champion kan flyve igennem et nøglehul!".

D. Duer til sprint/mellem/lang

Brevduesporten er svær nok og man bør derfor ikke begrænse sig til en alsidig familie som man tror kan klare det hele. Jeg sorterer ikke efter duens farve når jeg udvælger duer til mit slag, fordi farven på duen siger ikke noget om kvalitet. Ønsker man at være med i langdistance, skal man selvfølgelig vælge duer fra en linje med langdistance duer, og de skal helst være af medium størrelse. Man kan dog se undtagelsesvis større duer der gør langdistancen, men ca. 90% af langdistance duer er medium til mindre duer.

Ser vi på den menneskelige sportsverden, er langdistance løbere medium til mindre i størrelse, medens sprint løbere er større og kraftigt bygget. Vender vi os nu mod brevdueverden, er sprint og mellemdistance duer en slags brevduernes bodybuilders, men de kan ikke holde sig i luften i 14 timer. Ser vi specielt på langdistanceduer, har de større vinger og en langstrakt mindre krop. Jeg talte engang med en brevduemand der spurgte om ikke langflyvere skulle være blåtavlede. Jeg forklarede ham, at ville man vinde måtte man ikke begrænse sig til en farve eller type duer.

**Her ses to vinge-typer:
Til venstre en typisk mellem-distance vinge.**

Til højre en typisk lang-distance vinge.

Opsummering

Stamtavle med en lang linje af champions (topduer), perfekt fjerdrag, opdrift med let krop og hvælvet indervinge, fleksibel krop, due med karakter samt due til sprint/mellem/lang.

Vær her opmærksom på at jeg ikke har nævnt følgende teorier: Øjetegn, vinge teori, ganeteori, luftvejsteori, tungeslit teori, halsvene teori, hvide tånegle, fodens skala, firkantede underfjer vinge, horn på undernæbbet og endelig min favorit farce med at trække i duens næb! Er du bekendt med de ovenfor nævnte? Hvis du bliver fanget af nogle af disse finurlige teorier, vil helt bestem miste taget i hvad der egentligt er vigtigt.

Hvad med øjetegn?

Nogle gange bliver jeg spurgt om jeg kigger på øjnene? Bruger du teorien om øjetegn? Hvad er din mening om øjetegn? For at starte med vil jeg sige, at hvis fx alting er ens ved to topduer, og hvor den ene har en rigt såkaldt avlsøje, da vil jeg vælge dueen med det mest koloreret øje. På den anden side kan det være, at den anden due kommer fra en fanlielinje af champion dueer med super fjerdrag, let due med god opdrift, fleksibel med god karakter, da ville jeg vælge denne due frem for den med det flotte øje! Da jeg først så øjet på den berømte due "Invincible Montaubon" var jeg skuffet. Han havde bare et orange øje med mørk pupil, men han var rent ud sagt en produktiv avler i særklasse.

Alt hvad du behøver at vide er, at man ved en parring sætter to forskellige øjentyper sammen, og det vil bevare diversiteten fremover. Hvis man parrer fx klarøjet med et gult øje, vil det klarøjet være recessivt over for det gule øje. Parrer man klarøjet til klarøjet flere gange, kan øjet blive udvasket hvilket giver et øje der ikke tåler stærk sol. Mørke og gule øjne vil nok være mere modstandsdygtige over for stærk sol. Klarøjede kan bevare sin styrke ved selektiv avl.

Piet DeWeerds hemmeligheder

Jeg vil gerne slutte med noget om Piet DeWeerd der er kendt i brevuefolk som en der kunne sortere duerne. Men hvordan gjorde Piet dette? Hvorfor var resultaterne med sortering af duerne så spektakulære?

Piet DeWeerd udvalgte duer ved at opsøge toplagene og købe de bedste duer og det er faktisk så simpelt! Piet havde ingen hemmeligheder eller en speciel sorteringsmetode. Naturligvis var han en stor bervuemand og brugte sit talent til at udvælge de bedste duer fra diverse toplag. Dvs. at Piet udvalgte fra de allerbedste topduert og ikke ern due til 50 kr. fra Lier Marked. Hvis nogen kunne finde champions ved at håndtere duer eller ved øjetegn osv. ville man blive en rig mand! Man kan vel også bringe odds til ens egen fordel ved at købe fra de rigtigt gode duer.

Billeder fra Franks slag og en superdue med udbredt vinge.

Frank sendte desværre ikke flere billeder